

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Spesialundervisning – Fatte vedtak om spesialundervisning

Nordre Follo – Ski ungdomsskole

Sammendrag

Vi gjennomfører tilsyn med Nordre Follo kommune. Temaet for tilsynet er spesialundervisning. Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2018-2021. Det overordnede formålet med tilsynet er å bidra til at alle elever får et godt utbytte av opplæringen. Elever med behov for spesialundervisning er gitt rettigheter i opplæringsloven for å sikre at også disse elevene får et godt utbytte av opplæringen.

Hovedpunktet i tilsynet er: Fatte vedtak om spesialundervisning

Under dette temaet kontrollerer vi skolens praksis når det gjelder å fatte vedtak om spesialundervisning etter opplæringsloven §§ 5-1, 5-3, 5-4, forvaltningsloven §§ 2, 11a, 17, 23, 25, 27 og Barnekonvensjonen artikkel 3 og 12.

Vi har i tilsynet avdekket lovbrudd innenfor følgende punkter:

- a. innhenter samtykke fra alle elever over 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning
- b. sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning
- c. sørger for at enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha
- d. sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelige opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen
- e. begrunner vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen
- f. tar hensyn til barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning
- g. fatter vedtak om spesialundervisning så snart som mulig og med oppstartsdato ut fra elevens behov

Nordre Follo kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. Kommunen har innvendinger mot konklusjonen under rettslig krav 1.1 om samtykke. Kommunen har videre noen tilbakemeldinger vedrørende enkelte andre punkter, men tar for øvrig til etterretning det som blir påpekt. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. **Kommunen har rettefrist til 11.10.2021.**

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning.....	4
1.1 Kort om kommunen.....	4
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
1.3 Om tilsynsrapporten.....	5
2 Fatte vedtak om spesialundervisning	6
3 Våre reaksjoner.....	21
3.1 Pålegg om retting	21
3.2 Oppfølging av påleggene.....	21
4 Dere har rett til å klage	22
5 Dokumentasjonsgrunnlaget	23

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom skolen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om kommunen

Grunnskolen i Nordre Follo kommune består av 12 barneskoler, 6 ungdomsskoler og 3 kombinerte barn- og ungdomsskoler. Ski ungdomsskole har 605 elever fra 8. til 10. trinn. Ved skolen er det videre en tilrettelagt avdeling Gjedsjø, som er et spesialpedagogisk tilbud for elever i kommunen. Ski ungdomsskole administrerer og har ansvar for avdeling Gjedsjø. Det følger av tall fra GSI at ca. 6 % av elevene på Ski ungdomsskole har vedtak om spesialundervisning. Tallene referer til GSI-opplysninger for skoleåret 2020/2021.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Nordre Follo kommune i brev av 03.09.2020. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

Spesialundervisning er temaet for tilsynet. Vi har kontrollert følgende undertema:

Fatte vedtak om spesialundervisning, jf. opplæringsloven §§ 5-1, 5-3, 5-4, forvaltningsloven §§ 2, 11a, 17, 23, 25, 27 og Barnekonvensjonen artikkel 3 og 12

Det overordnede formålet med tilsynet er å bidra til at alle elever får et godt utbytte av opplæringen. Elever med behov for spesialundervisning er gitt egne rettigheter i opplæringsloven for å sikre at også disse får et godt utbytte av opplæringen.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Dersom skolen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

I dette tilsynet har vi benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. Rektor ble bedt om å fylle ut det digitale egenvurderingsskjemaet i RefLex og sende inn alle relevante dokumenter til hvert av spørsmålene. I tillegg ble skolen bedt om å

sende inn følgende dokumenter fra hver elevmappe til et tilfeldig utvalg elever med vedtak om spesialundervisning:

- siste sakkyndige vurdering
- enkeltvedtaket om spesialundervisning som bygger på den sakkyndige vurderingen som er sendt inn
- dokumentasjon som viser samtykke fra elev/foresatte før vedtak er fattet, dersom dette er skriftliggjort

Skolen ble bedt om å sende inn dokumentasjon fra til sammen ni elever med vedtak om spesialundervisning. Elevene ble valgt ut av Statsforvalteren ut fra en på forhånd tilsendt anonymisert oversikt over alle elever ved skolen som har vedtak om spesialundervisning.

Tilsynet har vært et skriftlig tilsyn der tilsendte dokumenter, inkludert svar i RefLex er grunnlaget for våre vurderinger. Det har ikke vært gjennomført noen intervjuer i tilsynet.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til dere 16.12.2020. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Nordre Follo kommune har gitt tilbakemelding på innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen. Kommunen har innvendinger mot konklusjonen under rettslig krav 1.1 om samtykke. For øvrig tar kommunen til etterretning at statsforvalteren gir pålegg om å rette påpekte forhold, men har også noen tilbakemeldinger og kommentarer på enkelte av temaene som er påpekt. Vi vil kommentere kommunens tilbakemeldinger fortløpende i rapporten under det rettslige kravet, der det er aktuelt. Når det gjelder spørsmål vedrørende veiledning og drøfting av enkelte problemstillinger vil vi kontakte kommunen om dette.

1.3 Om tilsynsrapporten

Kapittel 2 i rapporten er inndelt på følgende måte:

- Rettslig krav
- Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger
- Statsforvalterens konklusjon

Dersom Statsforvalteren konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, fremkommer dette som korreksjonspunkt. I rapportens kapittel 3 «Varsel om pålegg om retting» er det en oppsummering av alle korreksjonspunktene.

Statsforvalteren har benyttet enkelte forkortelser i tilsynsrapporten:

- RefLex: Utdanningsdirektoratets nettbaserte system for egenvurdering
- PPT: Pedagogisk-psykologisk tjeneste, også omtalt som PP-tjenesten
- IOP: Individuell opplæringsplan

2 Fatte vedtak om spesialundervisning

Rettslig krav 1.1 (RefLex 1.1-1.2)

Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?

Elever over 15 år må gi sitt samtykke før dere fatter vedtak om spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-4 andre ledd. Dersom det er de selv som har bedt om spesialundervisning, er det ikke nødvendig med samtykke til vedtak om spesialundervisning. Det samme gjelder dersom elevene har uttalt underveis i prosessen at de ønsker spesialundervisning. At elevene ikke protesterer mot at skolen fatter vedtak om spesialundervisning, er ikke det samme som å gi et samtykke.

Foreldrene til elever under 15 år må gi sitt samtykke før skolen fatter vedtak om spesialundervisning. Dersom det er de selv som har bedt om spesialundervisning, er det ikke nødvendig med samtykke til vedtak. Det samme gjelder dersom foreldrene har uttalt underveis i prosessen at de ønsker spesialundervisning. At foreldrene ikke protesterer mot at skolen fatter vedtak om spesialundervisning, er ikke det samme som å gi et samtykke.

Begge foreldrene må samtykke til vedtak om å sette i gang spesialundervisning, selv om barnet bare bor fast hos den ene.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-4 andre ledd.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I forbindelse med informasjon om innsending av dokumenter, bad vi om å få tilsendt dokumentasjon som viser samtykke fra elev/foresatt før vedtak er fattet, dersom dette er skriftliggjort.

I RefLex svarer rektor ja på spørsmålet om skolen innhenter samtykke for elever over 15 år og beskriver at skolen sender ut eget skjema for å innhente samtykke. Videre svarer rektor ja på spørsmålet om det innhentes samtykke fra foreldrene til elever under 15 år. Skolen viser til mal for samtykke og beskriver at det innhentes samtykke før de utarbeider enkeltvedtak.

Av innsendte elevmapper går det frem at tre elever er over 15 år. To av disse har skrevet under på samtykke. Når det gjelder elever under 15 år går det frem at foresatte har skrevet under samtykke i fire av seks saker.

Det går frem av egenvurderingen i RefLex og innsendt dokumentasjon at skolen har en mal for innhenting av samtykke fra elever/foreldre før det fattes vedtak om spesialundervisning. I flere av de innsendte elevmappene går det også frem at skolen har innhentet samtykke.

Når det gjelder elevene som har sin opplæring på avdeling Gjedsjø, er det ikke sendt inn noen skriftlige samtykker. Det går heller ikke frem av dokumentasjonen at det er innhentet samtykke på annen måte. I vedtakene for disse elevene vises det til at «[...] foresatte ved å ta imot tilbudt plass ved Gjedsjø PPO, også samtykker til at det fattes vedtak om spesialundervisning.». Å takke ja til et tilbud om skoleplass, er ikke det samme som et samtykke til spesialundervisning etter

opplæringsloven § 5-4. Dersom foreldre, eller elever over 15 år, selv har bedt om spesialundervisning, er det ikke nødvendig med samtykke til vedtak. Det går imidlertid ikke frem av dokumentasjonen at foreldre/elever som søkt om skoleplass ved avdeling Gjedsjø også har bedt om/søkt om spesialundervisning.

Det går frem av innsendt dokumentasjon at skolen har rutiner for å innhente samtykke før det fattes vedtak om å sette i gang spesialundervisning og at skolen innhenter samtykke, men at dette ikke er gjort for alle elever som får vedtak om spesialundervisning.

Kommunen har gitt følgende tilbakemelding og kommentarer på dette punktet:

Kommunens retningslinjer viser til at det skal innhentes samtykke før det fattes enkeltvedtak om spesialundervisning. Ski ungdomsskolen har innhentet samtykke på alle elever som er anbefalt og innvilget spesialundervisning.

Vi vurderer at elever som får plass på Gjedsjø, som et helhetlig spesialpedagogisk tilbud, har søkt om plass på dette tiltaket i samarbeid med foresatte, PPT og hjemskolen. Ved at foresatte søker om plass på denne opplæringsarenaen vurderer vi søknaden som et samtykke til å fatte et enkeltvedtak som omfatter spesialundervisning. Elevene besøker tilbudet forut for oppstart og er informert om at dette er et spesialpedagogisk tilbud.

Kommunen mener derfor at dette innfrir kravet i opplæringslovens § 5-4 om samtykke.

Kommunen vurderer at det ikke er nødvendig med samtykke i disse tilfellene.

Kommunen vil imidlertid sørge for at disse forholdene presiseres i søknadsskjemaet som benyttes, men vurderer som sagt ikke at det er nødvendig med et samtykke om å fatte enkeltvedtak om spesialundervisning i disse tilfellene. Da kan enkeltvedtak vise til elevens og foresattes søknad.

Statsforvalterens vurderinger:

Det følger av opplæringsloven § 5-4 andre ledd at foreldre til elever under 15 år og elever over 15 år må gi sitt samtykke før det fattes vedtak om spesialundervisning. Som nevnt over under det rettslige kravet er det ikke nødvendig med samtykke til spesialundervisning før det fattes vedtak, dersom det er foreldrene (til elever under 15 år) eller eleven (over 15 år) selv som har bedt om spesialundervisning. Det samme gjelder dersom foreldrene/eleven har uttalt underveis i prosessen at de ønsker spesialundervisning. At de ikke protesterer mot at skolen fatter vedtak om spesialundervisning, er ikke det samme som å gi et samtykke.

Av innsendt dokumentasjon i de aktuelle elevmappene, som lå til grunn for foreløpig tilsynsrapport, mener vi at det i utgangspunktet ikke går tydelig frem at foreldre/elever som søkt om skoleplass ved avdeling Gjedsjø også har bedt om eller søkt om spesialundervisning.

Kommunen opplyser i sin tilbakemelding at når foresatte søker om plass på avdeling Gjedsjø, som er et helhetlig spesialpedagogisk tilbud, vurderer kommunen søknaden som et samtykke til å fatte et enkeltvedtak om spesialundervisning. Det vises til at det søkes om plass på tilbudet i samarbeid med foresatte, PPT og hjemskolen. Videre opplyser kommunen at elevene besøker tilbudet før oppstart og er informert om at dette er et spesialpedagogisk tilbud. Kommunen skriver også at de vil sørge for at disse forholdene presiseres i søknadsskjemaet som benyttes. Det er positivt, og vil bidra til å sikre det rettslige kravet om samtykke.

Av dokumentasjonen i de tre sakene som gjelder elever ved avdeling Gjedsjø, går det frem at foreldrene har undertegnet søknadene om plass på det aktuelle tilbudet. To av elevene er under 15 år, hvilket innebærer at det ikke er krav om samtykke fra eleven. På bakgrunn av det kommunen opplyser i sin tilbakemelding på dette punktet, vurderer vi at det er synliggjort at skolen innhenter et samtykke fra foreldre til elever under 15 år som er i tråd med det rettslige kravet over. Når det gjelder en av elevene var denne under 15 år ved søknad om plass. Når skolen ga beskjed om tildeling av plass i juni og fattet vedtak om spesialundervisning i september, var imidlertid eleven over 15 år. I vedtaket om spesialundervisning for eleven står det *«Det vises til at foresatte ved å ta imot tilbudt plass ved Gjedsjø PPO, også samtykker til at det fattes vedtak om spesialundervisning.»*. Det går ikke frem av dokumentasjonen som er sendt inn at eleven undertegnet søknad om plass på tilbudet eller på annen måte samtykket til spesialundervisning, eller har gitt uttrykk for at den ønsker spesialundervisning. Det er viktig at det går tydelig frem at eleven har samtykket til spesialundervisning *før* det fattes vedtak. Vi vurderer derfor at det ikke er synliggjort at det innhentes samtykke fra alle elever over 15 år før skolen fatter vedtak om spesialundervisning.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt når det gjelder å innhente samtykke fra foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning.

Det rettslige kravet er ikke oppfylt når det gjelder å innhente samtykke fra alle elever over 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning.

Rettslig krav 1.2 (RefLex 1.3-1.4)

Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak?

Elever og foreldre skal få mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-4 andre ledd og barnekonvensjonen artikkel 12.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I RefLex svarer rektor at elevene og foresatte får mulighet til å uttale seg om sakkyndig vurdering ved at PPT inviterer elev og foresatte til et tilbakemeldingsmøte for å gjennomgå utredningen. I enkelte tilfeller er også skolen med på møtene.

Det fremgår av innsendte sakkyndige vurderinger at skolene er hovedmottaker av dokumentet, og at det sendes kopi til foresatte. Alle sakkyndige vurderinger har et avslutningspunkt som viser til at foresatte er gjort kjent med innholdet i sakkyndig vurdering og har fått mulighet til å uttale seg før skolen fatter enkeltvedtak.

På bakgrunn av dette er det vår vurdering at elever og foreldre får mulighet til å uttale seg om sakkyndig vurdering, før skolen fatter vedtak.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.3 (RefLex 1.5-1.6)

Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?

Dersom utredningen eller anbefalingen i den sakkyndige vurderingen er mangelfull, eller det mangler andre opplysninger i saken, skal skolen be PPT eller andre om supplerende opplysninger.

Rettslig grunnlag: Forvaltningsloven § 17.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I RefLex svarer rektor ja på dette spørsmålet og skriver at det er et nært samarbeid med PPT gjennom skolens ressursteam. Rektor skriver videre at dersom skolen opplever sakkyndig vurdering som mangelfull, drøfter de dette i skolens ressursteam hvor PPT er fast deltager. Det vises også til at enkelte sakkyndige vurderinger er eldre enn ønskelig, for eksempel ved overgangen mellom barneskole og ungdomsskolen.

Vedtakene vi har mottatt fra skolen viser til de sakkyndige vurderingene. Med unntak av fire av vedtakene, vises det til at vedtaket er i tråd med sakkyndig vurdering. Under de rettslige kravene 1.7 og 1.8 har vi påpekt mangler i noen av vedtakene og dermed også de sakkyndige vurderingene. Eksempel på dette er at noen sakkyndige vurderinger ikke inneholder opplysninger om hvilke kompetansemål eleven skal ha opplæring etter. Videre er noen av de sakkyndige vurderingene som vedtakene bygger på utarbeidet i 2017 og 2018. Skolen viser til at det er et nært samarbeide med PPT blant annet for oppdatering av informasjon om elevene. Vi kan likevel ikke se av innsendt dokumentasjon at det er bedt om flere opplysninger fra PPT for å gi tydeligere opplysninger i vedtakene om spesialundervisning.

For at saken skal være tilstrekkelig opplyst, må skolen også ha oppdatert informasjon om eleven og opplæringssituasjonen. Rektor svarer ja på spørsmål om det fattes vedtak på bakgrunn oppdatert informasjon om elevene og opplæringssituasjonen. Rektor viser til at de bruker evalueringer gjennom året, oppsummeringer fra ulike samarbeidsmøter samt årsrapport i arbeidet med å endre enkeltvedtak og spesialpedagogiske tiltak mellom hvert skoleår.

I to av de tilsendte sakene er vedtak fattet på bakgrunn sakkyndigvurdering utarbeidet i 2017, det vil si når elevene gikk på 6. trinn/5. trinn (elev nr. 1 og 9). Det går frem at det er midlertidige

vedtak, og at eleven er eller vil bli rehvist til PPT, men samtidig står det at vedtakenes varighet er to og ett skoleår.

I en annen sak er sakkyndig vurdering utarbeidet i 2018, midt i 7. trinn, lagt til grunn for vedtak for elev på 9. trinn (elev nr. 7). Elevenes behov endres, det samme gjelder fag- og timefordeling fra barneskole til ungdomsskole. I fire av sakene er det avvik mellom vedtak og sakkyndig vurdering. Avvikene kan gjelde både omfang, innhold og organisering, fordi den sakkyndige vurderingen som er lagt til grunn for vedtaket er utarbeidet for eksempel for tilbud på barneskolen og ikke det opplæringstilbud eleven mottar på ungdomsskolen. For disse elevene hadde det vært behov for en oppdatering av elevenes behov, og det burde vært utarbeidet ny sakkyndig vurdering.

På denne bakgrunn mener vi at skolen ikke sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 1.4 (RefLex 1.7-1.8)

Fatter skolen enkeltvedtak i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?

En sakkyndig vurdering er en vurdering fra PPT som vurderer behovet til eleven, og anbefaler hvilket opplæringstilbud eleven bør få. Så lenge en elev over 15 år eller foreldrene til en elev under 15 år har samtykket til vedtak om spesialundervisning, skal skolen avgjøre saken ved å fatte et enkeltvedtak. Det betyr at dere skal fatte enkeltvedtak når den sakkyndige vurderingen anbefaler spesialundervisning.

Skolen skal fatte enkeltvedtak, selv om PPT ikke anbefaler spesialundervisning og dere derfor kommer til at dere ikke skal gi eleven spesialundervisning.

Rettslig grunnlag: Forvaltningsloven §§ 2 og 23 og opplæringsloven § 5-1 første ledd.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor svarer ja på spørsmål om det fattes enkeltvedtak for elever hvis PPT anbefaler spesialundervisning, og viser til innsendte rutiner, mal for vedtak mv. Når det gjelder vedtak dersom PPT ikke anbefaler spesialundervisning, svarer rektor at de fatter vedtak, men at de ikke har hatt eksempel på dette de siste fire årene. Dersom det skal fattes vedtak om avslag, viser rektor til kommunens retningslinjer for «Avslutning av spesialundervisning», som er lagt ved skolens egenrevisningsskjema. Her mener vi at det kunne gå tydeligere frem av kommunens retningslinjer at skolene skal fatte enkeltvedtak, selv om PPT ikke anbefaler spesialundervisning og skolen derfor kommer til at det ikke skal gis spesialundervisning.

Vi har bedt om dokumenter fra til sammen ni elevmapper. For samtlige elever er det utarbeidet sakkyndige vurderinger og enkeltvedtak om spesialundervisning. På bakgrunn av rektors svar og innsendt dokumentasjon, er det vår vurdering at skolen fatter enkeltvedtak i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.5 (RefLex 1.9)

Inneholder enkeltvedtakene opplysninger om vedtakets varighet?

Det skal gå frem av enkeltvedtaket hvor lenge det varer. Enkeltvedtaket kan ikke ha lengre varighet enn den sakkyndige vurderingen vedtaket bygger på.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-1 første ledd, jf. opplæringsloven § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 25.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I Reflex svarer rektor at enkeltvedtakene har opplysninger om vedtakets varighet. I alle vedtakene vi har mottatt fra skolen kommer varigheten av vedtaket tydelig frem. I seks av ni vedtak kommer det frem at vedtakets varighet er for skoleåret 2020/21. I et vedtak kommer det frem at vedtaket varer fra 10. september til 30. juni 2022. I to vedtak er varigheten skoleåret 2020/21 og 2021/22. Vi gjør oppmerksom på at det innledningsvis i disse to vedtakene kan se ut som om de gjelder for skoleåret 2020/2021, mens det lenger ned i vedtakene går frem at varigheten er for to skoleår. Her kan skolen med fordel være tydeligere på hva som er vedtakets varighet.

Som hovedregel bør ikke vedtaket ha en varighet ut over et opplæringsår. Hvis behovet til eleven antas å være stabilt, kan skolen likevel fatte enkeltvedtak ut over ett skoleår.

For to av elevene er det fattet midlertidige vedtak med en varighet for skoleåret 2020/21 i det ene vedtaket og for skoleår 2020/21 og 2021/22 i det andre. Det er ikke anbefalt at et midlertidige vedtak har en varighet på et skoleår eller lenger. Midlertidige vedtak bør kun benyttes i saker der eleven er under utredning og skolen venter på ny sakkyndig vurdering, eventuell annen dokumentasjon som kan være opplysende for saken. Dette begrunnes med at eventuell ny sakkyndig vurdering vil kunne ha en endring i tilrådingen.

Kommunens mal for vedtak om spesialundervisning inneholder beskrivelse av vedtakets varighet. Det går videre frem av vedtakene, som skolen har sendt inn, at det opplyses om vedtakets varighet.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.6 (RefLex 1.10-1.11)

Inneholder enkeltvedtakene opplysninger om antall timer spesialundervisning i fagene, og samlet timetall for elevene?

Vedtaket skal vise omfanget av spesialundervisningen, det vil si timetallet for de aktuelle fagene og samlet timetall for eleven. Hvis det går klart frem av den sakkyndige vurderingen hva som er anbefalt, kan vedtaket vise til denne vurderingen.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-1 første ledd, jf. opplæringsloven § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 25.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Et enkeltvedtak skal være så klart og tydelig at det ikke er tvil om hva slags opplæringstilbud eleven skal ha. Det anbefales at omfanget av spesialundervisningen oppgis i årstimer.

Rektor svarer ja på spørsmålene i Reflex om enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvor mange timer spesialundervisning elevene skal ha, samlet og per fag.

Vedtakene som skolen har sendt inn inneholder opplysninger om samlet omfang av spesialundervisningen. Fire vedtak inneholder opplysninger om antall timer per fag. Vedtakene viser til sakkyndig vurdering, og i åtte av ni sakkyndige vurderinger gis det en beskrivelse av timer per fag for opplæringen.

Vedtakene kunne vært tydeligere når det gjelder antall timer spesialundervisning per fag. Vedtakene viser imidlertid til sakkyndig vurdering, som inneholder opplysninger om dette. På bakgrunn av dette mener vi at det rettslige kravet er oppfylt.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.7 (RefLex 1.12-1.13)

Inneholder enkeltvedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?

Vedtaket må vise hvilke avvik skolen eventuelt skal gjøre fra de ordinære læreplanene, og hvilke fag avvikene skal gjelde for.

Vurderingen av om eleven har behov for eventuelle avvik fra innholdet i opplæringen, må bygge på kunnskap om elevens læringsforutsetninger og utviklingsmuligheter, opplæringstilbudet, kompetansenivået til de andre elevene på trinnet og målene i læreplanene. Noen elever kan følge de ordinære læreplanene dersom de nødvendige ressursene stilles til rådighet, mens andre elever kan ha behov for avvik fra kompetansemålene i læreplanene. Vurderingen av om skolen skal la være å gi opplæring knyttet til noen kompetansemål, er en skjønnsmessig vurdering som dere må gjøre konkret for den enkelte eleven.

Hvis det går klart frem av den sakkyndige vurderingen hva PPT anbefaler, kan vedtaket vise til denne vurderingen.

Hvis skolen gjør avvik fra de ordinære læreplanene, må det fremgå av vedtaket hvilke kompetansemål eleven skal nå.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-1 første ledd, jf. opplæringsloven § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 25.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I Reflex svarer rektor ja på spørsmålet om vedtakene inneholder opplysninger om hvilke avvik skolen eventuelt skal gjøre fra de ordinære læreplanene, og hvilke fag avvikene skal gjelde for. Rektor skriver at enkeltvedtakene gir opplysninger om elevene skal ha avvik fra kompetansemål og i hvilke fag dette gjelder. På spørsmål om enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvilke kompetansemål elevene skal nå, svarer rektor nei. Rektor viser til at sakkyndig vurdering er forholdsvis konkret på dette, selv om sakkyndig vurdering ikke utarbeides årlig.

Innsendte vedtak inneholder opplysninger om hvilke fag elevene skal ha spesialundervisning i, men enkelte vedtak er noe uklare når det gjelder innholdet av spesialundervisningen. I et av vedtakene vises det for eksempel til at eleven skal ha opplæring i «kunnskapsfagene». Denne betegnelsen beskriver ikke hvilke fag det gjelder.

Når det gjelder avvik fra ordinære læreplaner fremkommer det i ett av vedtakene at eleven skal følge kompetansemål for trinnet i spesialundervisningen. Det kommer samtidig frem at eleven skal ha redusert timeplan i en periode, men det går ikke frem av vedtaket hva som er reduksjonen i timeplanen eller for når denne perioden skal gjelde. Flere vedtak har beskrivelser som at elevene skal arbeide med «egne mål», «utvalgte mål» og «jobbe med utvalgte tema og emner», uten at det går nærmere frem hva det innebærer. I et vedtak beskrives det at eleven skal følge kompetansemål fra 4.-7. trinn, i tillegg til noen kompetansemål fra ungdomsskolen. Dette samsvarer med beskrivelsen i sakkyndig vurdering, men det går ikke frem av sakkyndig vurdering eller vedtak hvilke kompetansemål for 4.-7. trinn eleven skal følge.

For elevene som skal ha sin opplæring på avdeling Gjedsjø er begrepet «uteskole» brukt. Hva uteskolen innebærer er ikke beskrevet og det er heller ikke knyttet kompetansemål til uteskolen. I et av skolens vedtak beskrives «Gjedsjø PPO» som en alternativ opplæringsarena. Det er opplyst fra skolen at avdeling Gjedsjø er en egen avdeling for spesialundervisning ved skolen, og at det er Ski ungdomsskole som administrerer og har ansvar for avdelingen.

I veilederen til spesialundervisning (Utdanningsdirektoratet, 2014) vises det til at vedtak om spesialundervisning skal si noe om blant annet avvik fra læreplanverket, hvilke fag avviket skal gjelde for og konkrete kompetansemål i fagene. Vedtaket må være så klart og tydelig at det ikke er tvil om hvilken opplæring eleven skal ha. Hvis sakkyndig vurdering beskriver konkrete kompetansemål, kan vedtaket vise til sakkyndig vurdering. Når verken sakkyndig vurdering eller vedtak viser til konkrete kompetanse- og opplæringsmål for eleven, blir det uklart for elev og

foreldre hvilken spesialundervisning eleven skal ha. Det kan også bli en utfordring for skolen ved utarbeidelse av IOP. IOP skal bygge på vedtaket, og det kan ikke fastsettes mål for eleven i IOP som ikke følger av vedtaket om spesialundervisning.

På denne bakgrunn er det vår vurdering at enkeltvedtakene ikke inneholder tilstrekkelige opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 1.8 (RefLex 1.14)

Inneholder enkeltvedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?

Vedtaket skal vise hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen, det vil si om eleven skal få spesialundervisningen i klassen, i grupper, som eneundervisning eller på en alternativ opplæringsarena. Dere må få frem hvor mye tid eleven skal bruke på de ulike organisatoriske løsningene.

Hvis det fremgår klart av den sakkyndige vurderingen hva PPT anbefaler, kan vedtaket vise til den sakkyndige vurderingen.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-1 første ledd, jf. opplæringsloven § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 25.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I RefLex svarer rektor ja på spørsmål om enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen. Rektor opplyser at enkeltvedtakene beskriver om timene skal gjennomføres i liten gruppe, i klasserommet, i delingstimer eller en til en med undervisningspersonale, og viser til innsendte sakkyndige vurderinger, vedtak samt mal for vedtak.

Vedtakene vi har mottatt inneholder opplysninger om organisering. Beskrivelsen i vedtakene er ikke alltid presis/konkret. Det kan vises til sakkyndig vurdering i vedtaket, men det forutsetter da at den sakkyndige vurderingen er konkret i beskrivelsen av hvordan spesialundervisningen skal organiseres. I noen av sakene skolen har sendt inn er organiseringen av spesialundervisningen beskrevet med at det skal gis «... *primært som gruppetimer, men eleven tildeles enetimer i perioder hvor dette er nødvendig for å tilrettelegge for det faglige eller for å dempe uro/stress*» (f.eks. elev nr. 12). I et annet vedtak står det at spesialundervisningen «*må hovedsakelig i de teoretiske fagene organiseres i liten gruppe ...*». Formuleringen er upresis, og det går ikke frem hvor mye tid som skal brukes på de ulike organisatoriske løsningene. Det vises til sakkyndig vurdering i vedtaket. Her avviker imidlertid vedtaket fra sakkyndig vurdering blant annet når det gjelder organiseringen.

Videre brukes begreper som «liten gruppe» mm. både i sakkyndig vurdering og i vedtak, uten at det alltid presiseres eller forklares hva dette innebærer. Det bidrar også til en usikkerhet om hvordan spesialundervisningen skal organiseres for den enkelte.

Dersom skolen mener det er nødvendig og forsvarlig med en viss fleksibilitet ved opplæringen, må det gå klart frem av enkeltvedtaket hva fleksibiliteten består i. Eleven og foresatte må kunne forstå hvilken organisering av spesialundervisning eleven har fått rett til gjennom vedtaket.

På denne bakgrunn vurderer vi at organiseringen av spesialundervisningen ikke er presist nok beskrevet i skolens vedtak om spesialundervisning.

Kommunen har gitt blant annet følgende tilbakemelding på dette punktet:

«Kommunen tar tilbakemelding til etterretning. Vi har som skoleeier forståelse for at enkeltvedtaket skal gi tilstrekkelig informasjon om organisering av spesialundervisningen, men vi er opptatt av at dette ikke må gå på bekostning av elevens behov og elevens beste. [---]»

Statsforvalterens vurdering:

Vi er enige i at dersom sakkyndig vurdering konkluderer med at det behov for og skolen mener det er nødvendig og forsvarlig med en viss fleksibilitet ved opplæringen, så kan det fattes vedtak om dette. Det må imidlertid, som nevnt over, gå tydelig frem av enkeltvedtaket hva fleksibiliteten består i. Dette for at eleven og foresatte skal kunne forstå hvilken organisering av spesialundervisning eleven har fått rett til gjennom vedtaket, og derigjennom kunne ivareta sine rettigheter. Dette kan vi imidlertid ikke se er tilfelle i de tilsendte dokumentene. Vår vurdering er derfor at rettslige kravet ikke er oppfylt.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 1.9 (RefLex 1.15)

Inneholder enkeltvedtakene opplysninger om hvilken kompetanse de som skal gjennomføre spesialundervisningen skal ha?

Vedtaket skal vise hvilken kompetanse de som skal gjennomføre de ulike delene av spesialundervisningen, skal ha. Skolen kan gjøre unntak fra kompetansekravene slik at assistenter eller andre ufaglærte kan gi spesialundervisning. Dere kan bare gjøre unntak fra kravene til kompetanse i opplæringsloven dersom det gir eleven et forsvarlig utbytte av opplæringen.

Den sakkyndige vurderingen viser ofte hvilken kompetanse de som skal gjennomføre opplæringen bør ha. Hvis dere vedtar den kompetansen som er anbefalt, kan dere vise til den sakkyndige vurderingen.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-1 første ledd, jf. opplæringsloven § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23, 25.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

Rektor svarer ja på spørsmål om enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvilken kompetanse de som skal gjennomføre spesialundervisning skal ha.

Vedtakene har opplysninger om kompetanse og det vises til sakkyndig vurdering som også har informasjon om dette. På bakgrunn av det skolen skriver i sine vedtak sammenholdt med det sakkyndig vurdering skriver, vurderer vi at vedtakene inneholder opplysninger om hvilken kompetanse de som skal gjennomføre spesialundervisningen skal ha.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.10 (RefLex 1.16)

Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?

Den sakkyndige vurderingen skal inneholde en vurdering av om eleven skal ha spesialundervisning, og eventuelt anbefale hvilken spesialundervisning eleven bør få for å gi eleven et forsvarlig utbytte av opplæringen. Hvis dere avviker fra anbefalingen i den sakkyndige vurderingen, må dere begrunne dette ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen. Dette gjelder enten avviket er knyttet til om dere skal sette i gang spesialundervisning, eller om avviket er knyttet til hvilken spesialundervisning eleven skal få.

Rettslig grunnlag: Opplæringsloven § 5-3 fjerde ledd.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I egenvurderingen svarer rektor at skolen begrunner vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, og viser til at det er beskrevet i flere av vedtakene skolen har oversendt til Statsforvalteren. Rektor viser videre til at noen sakkyndige vurderinger kan ha behov for et tillegg, eller det kan være behov for å rehen vise elev til PPT. Dette evalueres i samarbeid med foresatte, elev og PPT.

Under dette rettslige kravet er spørsmålet om skolen begrunner vedtak der de avviker fra anbefalingen i sakkyndig vurdering. Det kan gjøres avvik fra sakkyndig vurdering, men det må da begrunnes og vises i vedtaket hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen

Det går frem at fire av vedtakene skolen har sendt inn, ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen. I ett av vedtakene begrunnes avvik fra sakkyndig vurdering noe. I andre vedtak vises det til at det er avvik fra sakkyndig vurdering, men det begrunnes ikke nærmere og det vises ikke til hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen. Dette gjelder vedtakene for elevene som skal ha opplæringen på avdeling Gjedsjø. Det er avvik i vedtakene sammenlignet med sakkyndige vurderinger når det gjelder omfang, innhold og organisering. I to av disse vedtakene vises det til at, og hvorfor, det gjøres avvik fra sakkyndig vurdering. Det begrunnes

imidlertid ikke nærmere og det går ikke frem hvorfor elevene likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen. I ett av vedtakene omtales og begrunnes ikke avviket.

På bakgrunn av dette mener vi at skolen ikke begrunner vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen.

Kommunen har gitt følgende tilbakemelding og kommentarer på dette punktet:

«Kommunen tar tilbakemelding til etterretning. Kommunen vil revidere retningslinjer slik at nye sakkyndige vurderinger for elever med spesialundervisning er på plass før skolestart og innarbeide dette som praksis. Dette gjelder spesielt ved overganger mellom barnetrinn og ungdomstrinn.

Skolene kan da fatte enkeltvedtak innen skolestart basert på oppdaterte sakkyndige vurderinger. Hvis det skulle vise seg at en elev ikke har en oppdatert sakkyndig vurdering vil det kunne være behov for å fatte midlertidig enkeltvedtak, men slik midlertidige vedtak vil da ikke ha lengre varighet enn høsthalvåret av 8.trinn.»

Statsforvalterens kommentarer:

Det er mulig å fatte et tidsbegrenset (midlertidig) vedtak, som kommunen viser til i sin tilbakemelding til Statsforvalteren. Et tidsbegrenset vedtak bør imidlertid ikke ha lengre varighet enn til ny sakkyndig vurdering er utarbeidet. Nytt vedtak skal fattes så raskt som mulig etter at sakkyndig vurdering foreligger.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 1.11 (RefLex 1.17)

Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?

Skolen skal vurdere hva som er til elevens beste når den tar stilling til hvilket omfang, innhold og organisering spesialundervisningen skal ha, og hvilken kompetanse de som skal gjennomføre opplæringen skal ha. Elevens syn er svært viktig i vurderingen av hva som er til elevens beste. Det skal sterke hensyn til for at skolen kan sette elevens beste til side.

Rettslig grunnlag: Barnekonvensjonen artikkel 3.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I RefLex svarer rektor ja på spørsmål om skolen tar stilling til hva som er elevens beste, når skolen fatter vedtak om spesialundervisning. Rektor viser til at det i stor grad er til elevens beste å fatte enkeltvedtak og gi eleven spesialundervisning i tråd med sakkyndig vurdering. Rektor viser videre til at elever og foresatte er involvert og blir hørt underveis fra henvisning, via PPTs arbeid, samt under utarbeidelse av enkeltvedtak og igangsetting av spesialundervisning.

I de sakkyndige vurderingene vi har mottatt, ser vi at elevens stemme kommer frem i de fleste av de sakkyndige vurderingene. Det rettslige kravet under dette punktet er imidlertid at skolen selv

skal ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning. Det er ikke tilstrekkelig at eleven er hørt i forbindelse med sakkyndig vurdering, dersom elevens stemme ikke kommer frem og blir vurdert i vedtaket. I vedtakene vi har mottatt så vises det til at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, og at barnet har blitt hørt under utredningen. I noen av vedtakene vises det til hva eleven har uttalt seg om og det er tillagt vekt i vedtaket om spesialundervisningen (for eksempel elev nr. 2).

De fleste av vedtakene vi har mottatt inneholder derimot ingen eksplisitt vurdering av barnets beste. Det er et krav at skolen alltid skal gjøre en konkret vurdering av hva som er barnets beste når den fatter enkeltvedtak. I dette tilsynet har vi dessuten påpekt at flere av de sakkyndige vurderingene er gamle. Det som var elevens syn og barnets beste i 2017 eller 2018, kan ikke legges til grunn når skolen skal fatte vedtak for skoleåret 2020/2021. Selv om enkelte av vedtakene til en viss grad vurderer hva som er til barnets beste, er det vår generelle oppfatning at vedtakene ikke i tilstrekkelig grad får frem elevens stemme eller hva som er barnets beste.

På denne bakgrunn mener vi at skolen ikke tar stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 1.12 (RefLex 1.18-1.21)

Inneholder enkeltvedtakene, eller oversendelsen av enkeltvedtakene, informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til skolen?

Enkeltvedtaket skal gi informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans og hvor klagen skal sendes.

Rettslig grunnlag: Forvaltningsloven § 27 tredje ledd

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I egenvurderingsskjemaet svarer rektor ja på spørsmål om enkeltvedtakene inneholder informasjon om at det er klagerett, hva som er klagefristen, hva som er klageinstansen og at klagen skal sendes til skolen. Rektor viser videre til mal for vedtak. Det går frem av alle vedtakene vi har fått tilsendt, og av mal for vedtak, at det opplyses om dette.

Vi vurderer at enkeltvedtakene inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og fremgangsmåte ved klage.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.13 (RefLex 1.22)

Inneholder enkeltvedtakene, eller oversendelsen av enkeltvedtakene, informasjon om retten til å se sakens dokumenter?

Enkeltvedtaket skal informere om retten til å se sakens dokumenter.

Rettslig grunnlag: Forvaltningsloven § 27 tredje ledd.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I skolens egenvurdering svarer rektor ja på spørsmål om enkeltvedtakene inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter. Det vises til mal for vedtak.

Det går frem av alle vedtakene vi har fått tilsendt, samt av mal for vedtak, at skolen informerer om retten til å se sakens dokumenter.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt.

Rettslig krav 1.14 (RefLex 1.23-1.24)

Fatter skolen vedtak om spesialundervisning så snart som mulig og med oppstartdato ut fra elevens behov?

Skolen skal fatte vedtaket så snart som mulig etter at det foreligger en sakkyndig vurdering, jf. forvaltningsloven § 11 a. Det er elevens behov som avgjør når spesialundervisningen skal starte opp. Hvis dere oppdager nye eller endrede behov i løpet av skoleåret, skal dere fatte vedtak med oppstart i det aktuelle skoleåret.

Statsforvalterens undersøkelser og vurderinger

I egenvurderingsskjemaet viser rektor til at saksbehandlingen kan ta for lang tid. Det beror på flere ulike forhold som sakens omfang og kompleksitet, men også saksbehandlingstiden hos PPT. I enkelte saker tar utredning og vurdering for lang tid. Rektor viser til at det har vært spesielt utfordrende i vår. På spørsmål om det settes oppstartstidspunkt ut fra elevens behov, svarer rektor ja. Rektor viser videre til at det vanligvis fattes vedtak i løpet av skoleåret ved behov.

Av innsendt dokumentasjon går det frem at skolen har fattet vedtak i løpet av september 2020. De sakkyndige vurderingene er utarbeidet i august/september 2020, på våren 2020 eller i 2017, 2018 og 2019. Det er anbefalt at vedtak om spesialundervisning skal være fattet inne rimelig tid og knyttet til elevens behov. Det er elevens vedtak om spesialundervisning som gir eleven retten til spesialundervisning. Hvis vedtaket først fattes utpå høsten, vil spesialundervisningen kunne komme noe sent i gang.

I veileder for spesialundervisning avsnitt 7.7. skriver Utdanningsdirektoratet blant annet følgende:

«[---] Når det nærmer seg avslutningen av et opplæringsår bør skolen vurdere hvilke elever som skal ha enkeltvedtak om spesialundervisning før neste opplæringsår begynner.

Dette bør gjøres for at den sakkyndige vurderingen, enkeltvedtaket og den individuelle opplæringsplanen (IOP) er ferdig utarbeidet når eleven starter neste opplæringsår. Det er viktig at skolen utarbeider et godt system for dette.»

Vi ser at i noen av de innsendte sakene er eleven ikke kjent for skolen fra tidligere. Videre foreligger sakkyndig vurdering i tre av sakene først i august/september 2020. Skolen kan derfor ikke fatte vedtak tidligere i de aktuelle sakene. I tre andre saker var imidlertid sakkyndig vurdering utarbeidet i mai 2020 (mottatt av kommunen i juni 2020), i 2017 og i slutten av 2018, og vedtak fattet 23. og 3. september 2020. Der sakkyndig vurdering er utarbeidet på våren 2020 eller i 2017, 2018 eller i 2019, burde vedtaket foreligge tidligere. Når det gjelder søknad og tildeling av skoleplass på avdeling Gjedsjø, går det frem at dette skjer i juni måned. Vi mener allikevel at vedtak om spesialundervisning burde kunne foreligge tidligere enn i midten av september også for disse elevene.

På bakgrunn av rektors svar og innsendt dokumentasjon, er det vår vurdering at skolen ikke fatter enkeltvedtak så snart som mulig og med oppstartsdato ut fra elevens behov i alle saker.

Statsforvalterens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

3 Våre reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Spesialundervisning: Fatte vedtak om spesialundervisning:

Nordre Follo kommune må sørge for at Ski ungdomsskole fatter vedtak som oppfyller retten til spesialundervisning og saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, jf. opplæringsloven §§ 5-1, 5-3 og 5-4 andre ledd og forvaltningsloven §§ 2, 17, 11a, 23, 25 og 27. Kommunen må i den forbindelse se til at skolen:

- a. innhenter samtykke fra alle elever over 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning
- b. sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning
- c. sørger for at enkeltvedtakene inneholder opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha
- d. sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelige opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen
- e. begrunner vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen
- f. tar hensyn til barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning
- g. fatter vedtak om spesialundervisning så snart som mulig og med oppstartsdato ut fra elevens behov

3.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 11.10.2021. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet

4 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 16.07.2021

Jeanette Gabrielsson

Ann-Mari Siiri Halvorsen

5 Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

1. Dokumentasjon som gjelder elever

- anonymisert oversikt over elever på skolen med vedtak om spesialundervisning skoleåret 2020/21

Følgende dokumentasjon ble innhentet for totalt ni elever ved Ski ungdomsskole:

- siste sakkyndige vurdering som ligger til grunn for vedtak om spesialundervisning
- enkeltvedtaket om spesialundervisning som bygger på den sakkyndige vurderingen som er sendt inn
- samtykke til vedtak om spesialundervisning

2. Øvrig dokumentasjon

- rektors svar i RefLex med vedlegg (maler, retningslinjer/rutiner mv.)

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

